

Sygn. akt III AUa 1674/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janina Cieślikowska
Sędziowie:	SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.) SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku S. K.

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w O.

o waloryzację emerytury rolniczej i wypłatę części uzupełniającej

na skutek apelacji S. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 13 września 2011 r. sygn. akt V U 1038/11

I. **prostuje oczywistą niedokładność w komparycji wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu z dnia 13 września 2011 r. sygn. akt V U 1038/11 poprzez umieszczenie tamże decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w O. z dnia 06 marca 2008 r. znak: (...),**

II. **oddala apelację.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 września 2011 r. Sąd Okręgowy w Opolu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I odrzucił odwołanie S. K. od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w O. z dnia 6 marca 2008 r. dotyczącej żądania odwieszenia emerytury rolniczej wnioskodawczyni w części uzupełniającej, a w punkcie II oddalił odwołanie w pozostałej części.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

S. K., urodzona 5 kwietnia 1943 r., w dniu 9 czerwca 1998 r. złożyła wniosek o emeryturę. Wnioskodawczyni jest właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 5,7910 ha. Wraz z wnioskiem o emeryturę wnioskodawczyni przedłożyła umowę dzierżawy posiadanego gospodarstwa, zawartą w dniu 1 kwietnia 1998 r. z panem J. K. na okres 10 lat.

Decyzją z dnia 18 czerwca 1998 r. KRUS przyznał wnioskodawczyni prawo do wcześniejszej emerytury rolniczej od dnia 1 czerwca 1998 r. Część uzupełniająca emerytury została zawieszona w 25% z powodu nieosiągnięcia pełnego wieku emerytalnego. Od dnia 28 marca 2003 r. część uzupełniająca wypłacana była w pełnej wysokości.

W związku z upływem terminu umowy dzierżawy zawartej w dniu 1 kwietnia 1998 r., w dniu 6 marca 2008 r. KRUS skierował do wnioskodawczyni pismo zobowiązujące do ponownego potwierdzenia faktu nieprowadzenia działalności rolniczej we własnym gospodarstwie rolnym, pouczając jednocześnie, że w razie niedostarczenia powyższych dokumentów, część uzupełniająca emerytury rolniczej, zostanie zawieszona w całości od dnia 1 kwietnia 2008 r. W związku z tym, że wnioskodawczyni nie potwierdziła, że nadal nie prowadzi działalności rolniczej we własnym gospodarstwie rolnym, prawomocną decyzją z dnia 6 marca 2008 r. KRUS zawiesił wypłatę części uzupełniającej emerytury rolniczej w pełnej wysokości od dnia 1 kwietnia 2008 r.

Wnioskodawczyni nie odwołała się od tej decyzji do sądu, co spowodowało, że decyzja stała się prawomocna. Również w późniejszym okresie wnioskodawczyni nie składała żadnego wniosku o odwieszenie wypłaty części uzupełniającej emerytury wraz z nowymi dokumentami potwierdzającymi fakt zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej.

Zaskarżona decyzja z dnia 10 kwietnia 2011 r., na którą wnioskodawczyni powołuje się w złożonym odwołaniu została wydana z urzędu, w związku z waloryzacją świadczenia emerytalnego i nie odnosi się ona merytorycznie do zaistnienia przesłanek podjęcia wypłaty części uzupełniającej, ponieważ nie było takiego wniosku.

Obecnie wnioskodawczyni nie jest zdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

Mając za podstawę powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawczyni w zakresie dotyczącym żądania odwieszenia emerytury rolniczej wnioskodawczyni w części uzupełniającej podlegało odrzuceniu, bowiem decyzja w tej kwestii jest prawomocna, jako że została wydana 6 marca 2008 r., a wnioskodawczyni nie wniosła od niej odwołania w określonym przepisami terminie. Sąd ten jednocześnie uznał, że ponad trzyletnie przekroczenie terminu do złożenia odwołania było zbyt duże i brak jest usprawiedliwienia dla opieszałości wnioskodawczyni w tym względzie.

W odniesieniu do odwołania wnioskodawczyni od decyzji z dnia 10 kwietnia 2011 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że nie zasługiwało ono na uwzględnienie, bowiem decyzja ta, dotycząca waloryzacji przyznanego wnioskodawczyni świadczenia nie odnosi się do kwestii podniesionych w odwołaniu i została wydana z urzędu na podstawie art. 48 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, w zw. z art. 94 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się S. K. wywodząc apelację, w której wniosła o uwzględnienie jej odwołania od decyzji KRUS lub skierowanie sprawy do ponownego rozstrzygnięcia. W uzasadnieniu apelująca wskazała, że decyzja KRUS o zawieszeniu wypłaty uzupełniającej części emerytury rolniczej jest niezgodna z przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z 20 grudnia 1990 r., ponieważ w ocenie skarżącej, na podstawie art. 19 ust. 1 tej ustawy przysługuje jej prawo do pełnej emerytury rolniczej. Wnioskodawczyni wskazała także, że KRUS zawiesił część uzupełniającą jej świadczenia nie mając świadomości, jaki jest stan jej gruntów.

Odpowiedź na apelację wnioskodawczyni złożył KRUS Oddział w O. wnosząc o jej oddalenie w całości z uwagi na jej bezzasadność. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni nie odwołała się od decyzji zawieszającej wypłatę części uzupełniającej emerytury w pełnej wysokości od dnia 1 kwietnia 2008 r., a ponadto także w późniejszym

okresie nie składała żadnego wniosku o odwieszenie wypłaty części uzupełniającej wraz z nowymi dokumentami potwierdzającymi fakt zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny sprawy i dokonał właściwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że S. K., składając odwołanie wskazała, że nie zgadza się z decyzją KRUS Oddziału Regionalnego w O. z dnia 10 kwietnia 2011 r., przy czym z treści tego pisma, a także z wyjaśnień wnioskodawczyni wynikało, że zaskarżyła również decyzję organu rentowego z dnia 6 marca 2008 r. Ostatnia decyzja dotyczyła zawieszenia wypłaty części uzupełniającej przysługującej wnioskodawczyni emerytury w wymiarze 100%. Mimo tego, że zawierała ona jasno i rzeczowo sformułowane pouczenie co do możliwości złożenia odwołania oraz zasad i terminów dokonania tej czynności, S. K. jej nie zaskarżyła, czego konsekwencją było uprawomocnienie się przedmiotowej decyzji. Dodatkowo także w późniejszym terminie wnioskodawczyni nie wykazała jakiegokolwiek aktywności w celu odwieszenia wypłaty części uzupełniającej emerytury, w szczególności nie przedłożyła dokumentów potwierdzających, że nie prowadzi działalności rolniczej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd I instancji słusznie przyjął, że odwołanie od tej decyzji należało odrzucić, bowiem zgodnie z art. 477⁹ § 1 k.p.c., odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Konsekwencją niedotrzymania powyższego terminu jest - zgodnie z art. 477⁹ § 3 k.p.c. - obligatoryjne odrzucenie odwołania. Odstąpienie zaś od odrzucenia odwołania dopuszczalne jest jedynie przy kumulatywnym zaistnieniu dwóch przesłanek, a mianowicie, gdy przekroczenie terminu nie jest nadmierne oraz gdy nastąpiło z przyczyn niezależnych od strony. Przesłanki upoważniające sąd do nieuwzględnienia przekroczenia terminu mają charakter ocenny i zależą od całokształtu okoliczności sprawy. Powinność ich wykazania spoczywa na wnoszącym odwołanie. Oznacza to, że w przypadku, gdy do sądu wpływa odwołanie od decyzji organu rentowego złożone z przekroczeniem terminu określonego w art. 477⁹ § 1 k.p.c., sąd ten winien zbadać, czy przytoczone przez odwołującego się okoliczności pozwalają na uznanie, iż przekroczenie tego terminu było od niego niezależne i czy nie jest nadmierne.

W sprawie Sąd Okręgowy przeprowadził czynności wyjaśniające, które dały podstawy do słusznego uznania, że przekroczenie przez wnioskodawczynię o ponad trzy lata terminu do wniesienia odwołania było od niej zależne. Słusznie bowiem Sąd I instancji wziął przy tym pod uwagę fakt, iż sama S. K. przyznała, że na dzień wydania decyzji z 6 marca 2008 r. nie mogła przedstawić żadnego dokumentu, który potwierdzałby fakt nieprowadzenia działalności rolniczej we własnym gospodarstwie rolnym, a dodatkowo wskazała, że nie odwoływała się od tej decyzji, bowiem była przeświadczona o jej prawidłowości i dopiero od niedawna doszła do wniosku, po analizie stosownych przepisów, że jednak decyzja jest błędna. Trafnie uznał Sąd Okręgowy, że okoliczności te nie uzasadniają przyjęcia, iż wnioskodawczyni przekroczyła termin do wniesienia odwołania z przyczyn od niej niezależnych.

Z tego względu natomiast, że zarzuty podniesione w apelacji odnoszą się do kwestii merytorycznych związanych z prawomocną decyzją organu rentowego, od której odwołanie zostało odrzucone, nie były one przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego.

W odniesieniu do zaskarżonej przez wnioskodawczynię decyzji KRUS w O. z dnia 10 kwietnia 2011 r. Sąd Okręgowy również słusznie zaznaczył, że została ona wydana z urzędu i wbrew przekonaniu apelującej dotyczy jedynie waloryzacji świadczenia. Jakkolwiek w treści przedmiotowej decyzji znajduje się stwierdzenie, że część uzupełniająca świadczenia ulega zawieszeniu w 100%, tak ma ono charakter wyłącznie informacyjny, związany z waloryzacją, co wynika z podanej w tejże decyzji podstawy prawnej. Nadto wskazać należy, że przedmiotem rozpoznania Sądu są

zarzuty związane z treścią zaskarżonej decyzji, wnioskodawczyni natomiast w ogóle nie odnosiła się do wysokości świadczenia wynikającego z decyzji KRUS z dnia 10 kwietnia 2011 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację wnioskodawczyni jako bezzasadną.

Natomiast na zasadzie art. 350 § 3 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli sprawa toczy się przed sądem drugiej instancji, sąd ten może z urzędu sprostować wyrok pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny sprostował oczywistą niedokładność w komparycji zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Opolu poprzez zamieszczenie tam decyzji organu rentowego z dnia 6 marca 2008 r., co do której Sąd I instancji również prowadził postępowanie w następstwie jej zaskarżenia przez wnioskodawczynię.

R.S.